

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Hominis Christiani In Persecvtione Constitvti

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Demonstratur Chrysostomi verbis quàm vtile sit superioris temporis
persequutionum meminisse; & adduntur alia quaedam in persecuotione
meditanda. Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30333

Quid Prophetæ, quos ad præscientiam futurorum spiritus animauit? quid Apostoli, quos Dominus elegit? Nonne cum iusti occiduntur propter iustitiam, mori nos quoque docuerunt? Christi natiuitas à martyrijs infantum statim cœpit, vt ob nomen eius à bimatu & infra qui fuerant necarētur. Ætas necdum habilis ad pugnam, idonea extitit ad coronam. Ostensum est neminem à periculo persecutionis immunē, quando & tales martyria fecerunt. Hos verò tam ingens postea sequutus est martyrum numerus, exuberante postmodum virtutis & fidei gratia, vt numerari non possent, ne deesse nobis exempla quereremur. Quorum pia recordatio & virtutem auget ad imitandum, & rebus afflictis mirificè consolatur, dum plerunque pios persecutionem passos esse reperimus. Quid igitur animum despondeas, si aduersum te mundus insurgit? Socius tum maxime efficeris Apostolorum, imo Christi ipsius Apostolorum domini. Socius autem passionum effectus, particeps efficeris & gloriæ. Sed cum disertissimus sit hæc in parte D. Chrysostomus, præclareque admodum vtilitatem exempli prosequatur, existimaui fore commodum, si fusius eum hoc in loco disserentem audiremus.

Demonstratur Chrysostomi verbis quàm vile sit superioris temporis persecutionum meminisse, & adduntur alia quedam in persecutione meditanda.

Homil. 3.
in dictū A-
postoli: Ha-
bentes eundē
spiritum
fidei, 2. Co-
rinth. 6. 4.

CAPVT XVIII.

TRactans igitur ille verba Apostoli ex posteriore ad Corinthios, quibus ait: Habentes eundem spiritum fidei: Magnum bellum (inquit) circumsteterat fideles dum hæc dicebantur: bellum (inquam) graue & absque vllis inducijs. Nam

Nam & ciuitates integræ, & populi vndique in eos insurrexerant, & tyranni omnes insidiabantur, & reges contra eos armabantur: & arma mouebantur, & gladij acuebantur, & exercitus adornabantur, & omnia genera pœnarum ac suppliciorum excogitabantur. Inde facultatum rapinæ & confiscationes, & carceres ac mortes quotidianæ, tormenta, vincula, ignis, ferrum, bestia, patibula, rotæ, baratra, præcipitia, & quicquid in perniciem fidelium excogitari poterat. Ac ne intra hos quidem fines bellum se continuit. Non solum enim ab inimicis excitabatur, sed ipsa etiam natura contra seipsam irritabatur. Etenim liberis insidiabantur patres, & filia parentes exosos habebant, & amici amicos auersabantur, & in cognationes ac familias bellum hoc latenter se insinuat, magnusque tumultus erat per vniuersum orbem habitabilem. Et sicut naus vndis insurgentibus, nubibus concurrentibus, elisis tonitribus, caligine vndique nautas cingente, mari furente, beluis sæuientibus, piratis oppugnantibus, ipsis vectoribus inter sese dissidentibus, haud quaquam euadere potest, nisi cœlestis dextera magna illa ac potens, discusso periculo & sedata tempestate, in tranquillitatem reducat nauigantes: ita etiam tunc inter initia prædicationis accidit. Non solum enim externa tempestate pulsabantur, sed intus etiam plerunque seditione laborabât. Quis hoc dicit? Paulus ipse sic scribens: Foris pugna, intus timores. Et quod verum sit, quodque doctores pariter ac discipuli innumeris septi fuerint malis, & per omnes ex æquo bellum hoc fuerit grassatum, eundem Paulum iterum testem adduco: Vestrae autem partes, meminisse omnium horum quæ dico, vt cognitis periculis ac tentationibus, omnibusque aduersitatibus, quas eius temporis fideles perferebant, tanto maiores gratias agatis Deo, qui omnibus illis calamitatibus finem impo-

impo-

imposuit, & tranquillissimam pacem nobis confecit, ut nemo vel socordiae poenam effugiat, vel ob vitam recte actam extollatur. Neque enim perinde, si vndequaque oppugnatus, & innumeris aduersitatibus obrutus, generose subsistas, ac si in portu nunc sedens, & in summa securitate eundem animum pro te feras. Illorum enim conditio nihilo melior erat, quam eorum qui turbato mari laetabantur: nos vero securius agimus, quam qui portum deuerti incolumes, iam per otium se reficiunt. Quapropter neque propter bonam viuendirationem extollamur, neque tentationibus cedamus, neque securitate Ecclesiae nostrae ad segnitiam abutamur: quin potius sobrii simus ac vigilemus. Nam nobis quoque est lucta aduersus cunctas concupiscentias: non insurgunt contra nos homines, sed insurgunt carnales voluptates: non impugnant nos reges atque tyranni, sed impugnat ira, vanae gloriae cupido, inuidia, aemulatio, atque id genus alij affectus innumeri. Quando igitur illas tentationes euasimus, ne vel ab his vincamur operam demus. Ideo enim vobis in memoriam reuocaui illius temporis calamitates, ut nunc & qui affligitur, idoneam inde consequatur consolationem: & qui in securitate agit, in vicem illarum consulationum acre contra absurdas cogitationes certamen suscipiat. Propter nostram enim admonitionem, & consolationem, ac tolerantiam illa omnia sunt scripta. Quae quidem necesse habemus nunc apud vos eloqui, & docere quantis aduersitatibus eius temporis fideles obsessi fuerint, non doctores solum, verum etiam discipuli. Audi igitur quid dicat Paulus ad Hebraeos scribens: Memores estote priorum dierum, in quibus illuminati multum certamen afflictionum sustinuisistis. Non enim ad breue tempus, sed mox ab ipso exordio praedicationis & doctrinae insurrexerunt aduersus eos tetationes, & mox a suscepto baptismo pericu-

periculis erant obnoxij. At quomodo, audi. Probris & afflictionibus velut in theatro expositi. Omnes enim despuebant eos, contumelijs afficiebant, deridebant, vituperabant, fatuos vocabant ac insensatos, quod deserta patria viuendi formula, noua placita suscepissent. Quæ quidem non parum valent ad commouendam animam, nisi fides profundè sit radicata. Nihil enim æquè animam mordet ac improprium, nihil æquè tabefacit mentem ac dicteria & conuitia. Nam multi viri per conuitia sunt sæpe subuersi. Hæc autem loquor nunc, vt cum fiducia fidem teneamus. Si enim illi totius orbis conuitio non sunt subuersi, multo magis nostra ætate fides magna confidentia retinenda est, quando totus orbis ad nostras partes defecit. Quod autem illi non intra calumnias tantum, & opprobria, conuitiæque rabiem suam continerint, audi quæ sequuntur: Nam & direptionem (inquit) facultatum vestrarum cum gaudio pertulistis. Vides quòd & bona eorum confiscabantur olim, & omnibus præda erant expositi, qui eos lædere cupiebant. Atque hæc quidem ad Hebræos scribit. De Thessalonicensibus verò rursus aliud quiddam tale testatur: Vos (inquit) imitatores facti estis Domini nostri, qui suscepistis sermonè hunc cum afflictione magna. Vides etiam hos affligi, neq; simpliciter, sed afflictione magna. Vehemens tētatio, continuum periculum nec minimam quidem respirandi facultatem concedebat eis qui tunc temporis in certamine erant: attamen cum hæc tolerarent, non iniquè ferebant, neque animum despondebant, imò gaudebāt etiam. Vnde hoc apparet? ex verbis ipsius Pauli. Dicit enim; in afflictione magna cum gaudio spiritus sancti. Nam tentatio pariebat afflictionem, gaudebant tamen, reputantes quare tentarētur. Idonea enim erat consolatio, quod conscij sibi essent propter Christum se hæc pati. Quapropter non tam demiror

Hebr. 10.

1. Thess. 1.

ibidem.

K ror

ror quod illo tempore affligebantur, quam quod affligi se propter Christum lætabantur. Hoc enim generosæ ac Deum amantis animæ officium est, nimirum afflictiones & aduersitates ferre: atque insuper gratias agere ei qui se tentari permittit; id demum summæ fortitudinis meritò videri potest, animæq; vigilantis, & quæ omnibus humanis affectibus sit superior. Nec hic tantum, sed & alibi docens quanta mala paterentur eius temporis fideles à familiaribus ac propinquis (hoc enim erat grauissimum) in hunc modum loquitur: Vos enim fratres, imitatores facti estis Ecclesiarum Dei quæ sunt in Iudæa. Qua in re imitatores? quoniam & vos eadem perpessi estis à contribulibus vestris, sicut & illi à Iudæis. Ecce bellum, sed bellum civile, quod maiorem facit indignationem. Si enim inimicus exprobrasset mihi, tulissem. Tu autè (inquit) vnanimis meus, id quod tum in figura continebat. Quapropter non mediocri opus habebant consolatione. Quod quidem Paulus cum videret, eosq; qui ad suam curam pertinebant, laborare ac sudare animaduertit, quod cõtinuis calamitatibus degrauarentur, & alias super alias plagas ægrè sustineret, vide quàm varijs modis corum animos excitet, nunc quidem his verbis: Siquidem iustum est apud Deum affligentibus vos reponi afflictionem. Nunc verò his: Dominus non longe abest, ne sitis solliciti, ac rursus: Cauete, abiciatis fiduciam vestrã, nam patientia opus habetis vt facientes Dei voluntatè, promissa bona reportetis. Deinde ad patientiam eos confirmans, subinfert: Adhuc enim minimũ quiddam superest dũ veniat qui vêturus est, & non diu moratur. Quemadmodum puerulũ plorantem & moleste ferentem, matremq; suam requirentẽ assidens aliquis sic consolatur: Paulisper adhuc expecta, & omnino tua mater aderit. Ita etiã Paulus videns ægrè feretes, cõquerentes, aduentũ Christi requiretes, eius temporis

1. Theff. 4.

Psal. 53.

2. Theff. 1.
Hebr. 10.

poris fideles propter intolerabile malorum vim,
 consolaturus illos dicit: Adhuc minimū quiddam
 superest dum veniat qui venturus est, & non diu
 moratur. Itaq; quod discipuli affligebantur, & plu-
 rima mala patiebantur, nec aliter quā agni desti-
 tuti in medio luporū vndiq; persecutionē susti-
 nebant, per hæc satis apparet. Vt autē sciatis quod
 etiam doctores non minora, imò verò multo gra-
 uiora sustinebant (nam quo magis inimicos veri-
 tatis contristabant, hoc plures eos infestabant)
 hoc quoque ab eodem qui superiora nos docuit
 audiemus. Corinthijs enim scribens sic loquitur:
 Nemini vllam impingendi occasionem dantes, ne
 reprehendatur ministerium nostrum, in toleran-
 tia multa, in afflictionibus, in necessitatibus, in
 angustijs, in plagis, in carceribus, in vagationi-
 bus, in laboribus, in vigilijs, in ieiunijs. Vidisti
 quantum certaminum enumerauerit, quā cre-
 bras tentationes? Rursum eisdem scribens: Mi-
 nistri Christi sunt (inquit) vt insipiens loquor, ex-
 cellentius ego. Deinde volēs nobis persuadere
 quod multo præstantius sit propter Christum af-
 fligi, quā prodigia facere, & probationem ad-
 ferens, quod germanus sit Apostolus, & præfe-
 rendus alijs non Apostolis, sed pseudoapostolis,
 non à miraculis per se editis argumentatur, sed à
 continuis periculis in quibus versabatur, in hunc
 modum scribens: In laboribus copiosius, in ver-
 beribus supra modum, in carceribus abundan-
 tius, in mortibus frequenter. A Iudæis quin-
 quies quadragenas plagas vna minus accepi: ter
 virgis cæsus fui, semel fui lapidatus, ter naufra-
 gium feci, noctem ac diem in profundo egi: in iti-
 neribus sæpe, in periculis fluminum, periculis la-
 tronum, periculis ex genere, periculis ex genti-
 bus, periculis in ciuitate, periculis in deserto, pe-
 riculis inter falsos fratres: in labore & molestia, in
 vigilijs sæpe, in fame & siti, in ieiunijs sæpe, in
 frigore

2. Corin. 6.

2. Cor. XI.

K. 2

frigo-

frigore & nuditate, propter ea quæ extrinsecus
 accidunt. Hi sunt veri Apostolatus characteres;
 prodigia siquidem & alij sæpe fecerunt, nec eis fe-
 cisse profuit, sed post omnia illa audierunt: Abite,
 non noui vos. Nemo verò eorum qui eadem quæ
 Paulus commemorare possunt, vocem illam vn-
 quam est auditurus, verum cum magna fiducia
 cælum conscendet, bonisque cælestibus perfrue-
 tur vniuersis. Fortasse prolixior vobis visus est
 sermo noster: Sed ne sitis solliciti, non sum obli-
 tus promissionis, & statim ad illam reuertar. Hæc
 autem non temerè longiore oratione prosequuti
 sumus, sed vt prolixiore verborum apparatu cer-
 tius ac clarius doctrinam nostram approbaremus,
 simulq; afflictorum animas cõsolaremur: vt quot-
 quot in periculis versantur & tentationibus, ido-
 neam nacti consolationẽ discedant, scientes quod
 socij Pauli per has afflictiones efficiantur, imò ve-
 rò ipsius Christi angelorum Domini. Qui autem
 afflictionum eius particeps est in hoc sæculo, in
 illo particeps erit etiam gloriæ. Ait enim: Siqui-
 dem simul patimur, vt simul glorificemur. ac rur-
 sum: Si sustinemus, vt simul etiã regnemus. Om-
 nino enim necesse est vt fidelium genus afflictio-
 nibus prematur. Omnes enim qui volunt piè in
 Christo viuere, persecutionem patientur. ac rur-
 sum: Fili, dum accedis ad seruiendum Domino,
 præpara animã tuam ad tentationem. Rectè fac, &
 perdura. Bella verò promissio, statim ab exordio
 in tētationes incidere: egregia verò consolatio &
 exhortatio, eius seruitutis pericula confestim de-
 gustare. Planè egregia simul, & admiranda, & ma-
 ximum lucrũ adferens. Quodnam illud? Audi que
 sequuntur: Sicut enim in igne probatur aurũ, sic
 homines accepti in fornace tentationis. Quod au-
 tem dicit, sic accipe: Sicut aurum igne examina-
 tum purius redditur, pari modo etiam anima, quæ
 inter afflictiones versatur ac pericula, hilarior ac
 splen-

Roma. 8.

Ecclesi. 2.

splendidior per illa euadit, omnemque periculorum maculam abstergit. Hinc est quod ad diuitem illum dicebat Abraham: Lazarus recepit mala sua, hic autem consolationem recipit. Ac rursus Corinthiis scribens dicit: Propter hoc inter vos multi imbecilles & inualidi, & dormiunt multi. Etenim si nos ipsos diiudicassemus, haudquaquam iudicati fuissetus. At cum iudicamur à Domino, corripimur, ne cum mundo condemnemur. Quin & fornicatorem illum hac de causa tradidit in interitum carnis, ut spiritus saluus fiat, ostendens quod tentationes & pericula salutem his qui cum gratiarum actione illa perferunt afferant, purgationemque animæ minimè vulgarem. Itaque quod afflictiones & innumeras calamitates pertulerint fideles, tam discipuli quàm doctores, ac ne minimum quidem respirauerint, varijs omnium generum bellis vndequaue circumdati, satis hic noster sermo declarauit: & plura etiam de hoc è sacris litteris studiosi colligere possunt. Hactenus Chrysostomum audisse sit satis, de exemplo & eius utilitate, alijsque nonnullis rationibus, quæ animum queant fidelis hominis persequutione deiectum erigere. Accedat his & ea perferendæ persequutionis ratio, quæ posita est in agnitione sui, & humili confessione peccatorum. Est enim patientia firmior, si nos persequutione dignos arbitremur: lætior quoque & alacrior est, si perferendis persequutionibus aboleri peccata & remitti persuasum habeamus. Quàm verò (inquit Cyprianus) grauis causa sit hominis Christiani seruum pati nolle, cum passus sit prior Dominus? & pro peccatis nostris nos pati nolle, cum peccatum suum proprium non habens, passus sit ille pro nobis? Idcirco is qui apud Machabæos sexto loco patiebatur, hac se contemplatione confirmauit, quod se peccatis digna pati fateretur. In quo proinde martyre non virtus sola (inquit Cyprianus) sed humilitas præ-

1. Cor. 11.

1. Corin. 5.

Lib. 4. Epistol. 6.

Cap. 11. Lib. de exhortatione Marty.

dicanda est, nihil sibi eum vendicasse, nec confessionis suae honorem superbis vocibus ventilasse, peccatis suis potius adscripsisse quod persecutionem à Rege pateretur, Deo vero dedisse, quod postmodum vindicaretur: Noli (inquit) frustra errare, nos enim propter nos ipsos hæc patimur, peccantes in Deum nostrum. Quæretibus autem quibusdam de pressuris persecutionum, atque dicentibus: Si nos peccatores ista meruimus, quare & serui Dei Barbarorum ferro perempti sunt? & ancillæ Dei captivæ ductæ sunt? humiliter & veraciter & piè responderi iubet Augustinus. Quantamlibet enim iustitiam seruemus, quantamlibet Domino obedientiam exhibeamus, nunquid meliores esse possumus illis tribus viris, qui in caminum ignis ardentis pro conseruanda lege Dei proiecti sunt? Et tamen lege quid illic dicat Azarias vnus ex tribus: Quoniam in veritate & in iudicio intulisti nobis omnia hæc, propter peccata nostra, quoniam peccauimus, & legi tuæ non paruimus, & mandatis tuis non obediuimus, vt bene nobis esset: & omnia quæ intulisti nobis, iudicio vero intulisti, & tradidisti nos in manus iniquorum, inimicissimorum transfugarum, & regi iniusto, & pessimo vltra vniuersam terram. Daniel quoque: Propter peccata nostra & iniquitates patrum nostrorum, Hierusalem & populus tuus venit in confusionem omnibus qui circum nos sunt. Si ergo ista dicunt qui excellentissima sanctitate ignes & leones circa se innoxios habuerunt, quid nos oportet dicere in humilitate nostra, qui tam longe illis impares sumus, quâtamcunque iustitiam seruare videamur? Non negligenda est etiâ consideratio futuri supplicij & ignis æterni, quem Dominus fidem violantibus comminatur. Confirmavit hæc eum cuius in Psalmis vox est: Principes persequuti sunt me gratis, & à verbis tuis formidauit cor meum. Tametsi igitur grauem Christianus perse-

Lib. 2. Machab. 6. 7.

Epist. 122.

Daniel. 3.

Daniel. 9.

persequutionem patiatur, & inextricabilibus periculis, qualia esse solent à principibus, circumualletur, perstat nihilominus verbo Dei corroboratus, quo dixit: Nolite timere eos qui corpus occidunt, sed eum timete qui potest corpus & animam mittere in gehennam. Inde licet immanitas bestiarum ad incutiendum terrorem infremat, aliunde stridor candentium laminarum & flamma fornacis ardentis exæstuet: ex parte alia perforant tractus grauium catenarum, hinc carnifex cruentus adsistat. Quamuis igitur omnia circumspectet plena supplicijs, tamen illum ignem cogitans perpetuum, illud sine fine incendium perfidorum, illam pœnæ recrudescentis ærumnam, corde trepidat, & negare formidat, ne dum præsentibus cedit, perpetuis sese dedat exitijs. Refugit atque perhorrescit adorare bestiam & imaginem eius, quoniam scriptum est: Si quis adorauerit bestiam & imaginem eius, & accipiet notam in fronte aut in manu, bibet ipse de vino iræ Dei, & punietur igne & sulphure, sub oculis sanctorum angelorum, & sub oculis agni, & fumus de tormentis eorum in sæcula sæculorum ascendet: nec habebunt requiem die ac nocte quicumque adorauerint bestiam & imaginem eius. Istiusmodi meditationibus qui se se exercebit, mota qualibet persecutione, poterit victor euadere, præsertim si humanis viribus diffusus, spem consequendæ victoriæ in Christi cruce & auxilio ponat, dicatque cum Beato Apostolo: Absit mihi gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Non enim Christus tanquam spectator tantummodo cogitandus est, verum etiam tanquam adiutor implorandus, qui in suis & luctatur & vincit, & coronat pariter & coronatur. Adest ille proferus suo certamini, & præliatores atque assertores

*Vide Amb.
in psal. 118*

Apocal. 14.

Galat. 6.

Cyp. lib. 2.
Epistolarū
Epistola 6.

Psalms. 59.

ib. de ex-
ort. mar-
tyrij c. 12.

nominis sui erigit, animat, corroborat. Et qui pro omnibus mortem semel vicit, semper vincit in nobis. Huic igitur pia prece dicendum est quod Psalmus habet: Da nobis auxilium de tribulatione, quia vana salus hominis. In Deo faciemus virtutem, & ipse ad nihilū deducet inimicos nostros, ac rursus: Non timebo mala, quoniam tu mecum es. & : Dominus mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo. Possim & cum diuo Cypriano dicere: Has cogitationes quæ potest persecutio vincere? quæ tormenta superare? Durat fortis & stabilis religiosis meditationibus fundata mēs, & aduersus omnes diaboli terrores & minas mundi animus immobilis perstat, quem futurorum fides certa & solida corroborat. Clauduntur oculi in persecutionibus terræ, sed patet cælum. Minatur Antichristus, sed Dominus Christus tuetur: mors infertur, sed immortalitas sequitur: occiso mūdus eripitur, sed restituto paradus exhibetur: vita temporalis extinguitur, sed æterna reparatur. Quanta est dignitas & quanta securitas, exire hinc lætum, exire inter pressuras & angustias gloriosum, claudere in momento oculos quibus homines videbantur & mundus, & aperire eosdem statim, vt Deus videatur & Christus? Hæc Diuus Cyprianus.

Quantopere fugienda sit elatio his quos in persecutione semel aut iterum fortiter facere contigerit.

CAPVT XIX.

SED his qui sequentis persecutionis ferociam, istiusmodi cogitationibus instructi & armati, semel iterumque superarunt, magnopere cauendum est elationis periculum, omnique studio modestia conseruanda, ne dum sibi de præterita fortitudine complacent, martyrijq; nomine blandi-